

CONSCIÈNCIA  
D'ARA  
I la setmana que ve:  
El Talmud, saviesa  
rabínica

## Estils

# Alan Watts per a infants i grans

Un conte il·lustrat i la transcripció de conferències tornen a posar el filòsof d'actualitat

DÍDAC P. LAGARRIGA  
BARCELONA

¿Què passaria si, de cop, un peix comencés a patir per no saber nadar i, confús, iniciés una lluita amb ell mateix per por d'ofegar-se? Metàfora de la vida humana i conte infantil, Alan Watts va idear aquesta faula per als seus fills a mitjans dels anys 1940, quan encara era pastor anglicà. “Quan érem petites, el pare ens obsequiava sovint amb històries imaginatives o poemes humorístics. Una d'aquestes històries era la del peix que troba l'oceà”, expliquen les seves filles Joan i Anne. Ara Kairós en publica la versió en castellà amb el títol *El pez que encontró el océano* amb les delicades il·lustracions de la vietnamita Khoa Le per acostar als infants una mica del llegat filosòfic d'aquest prolífic autor tan peculiar com irresistible, tan modern com perenne.

Nascut al Regne Unit el 1915, el seu pare el va introduir de ben jove al budisme amb visites habituals al temple de Londres i ja als 17 anys va publicar el seu primer llibre on sintetitzava els ensenyaments del mestre zen D.T. Suzuki, considerat l'introduïdor d'aquesta tradició a Occident. L'any 1938 va emigrar als EUA, on va començar a fer conferències sobre les savieses asiàtiques. Després de la Segona Guerra Mundial va ingressar al seminari interessat per la mística teològica. Sis anys després va abandonar l'exercici episcopal i es va mudar a San Francisco. Pel lloc i l'època és fàcil de veure com el seu perfil va trobar una àmplia acollida en la contracultura del moment. Des de llavors Watts es va convertir en una figura carismàtica dels corrents més actius, des de la poesia beat a la lluita pels moviments civils, amb un discurs que combinava erudició i frescor, meditació i acció, tradicions orientals i rebuig d'un sistema agressiu.

### Llegat inacabable

L'obra ingent de Watts es recull en desenes de llibres, centenars d'articles i, sobretot, hores i més hores de gravacions sonores difoses en populars cintes de casset i programes radiofònics. Des de la seva mort el 1973, el seu fill Mark treballa en l'arxivament i la difusió d'aquest llegat, tant en la digitalització com en la transcripció. El fruit d'una d'aquestes transcripcions és un llibre que també ha publicat recentment Kairós amb el títol *Sencillamente así*. Tractats des de la frescor i l'espon-



Alan Watts, en una imatge antiga. ALAN WATTS ORGANIZATION

taneïtat del que primer van ser xerrades orals, al llibre hi trobem molts dels temes clàssics que obsessionaven Watts. Dir-ne obsessió pot semblar contradictori amb les proclames a la senzillesa i el deixar anar que sempre va pregonar aquest filòsof, però si per alguna cosa recordarem Watts és per la gran quantitat de material intel·lectual que va generar. Allau sonora i escrita que, com la neu, embelleix el paisatge i podem gaudir-ne quan ho rebem en petites quantitats, pinzellades de saviesa. També com la neu, les seves paraules no tenen temps, tan actuals avui com ho eren quan les va pronunciar.

“El misteri de la vida no és un problema que hagi de ser resolt, si-

**Compartir**  
El seu fill Mark treballa en l'arxivament i la difusió del seu llegat

nó una realitat que cal experimentar. Qui intenta explicar els misteris acaba destruint-los i destruir els misteris és destruir la vida”, afirma Watts al llibre. Perquè, malgrat la popularitat que va tenir –molts dels seus llibres van ser èxits de venda i els programes radiofònics tenien una gran audiència–, mai es va voler erigir en guru o predicador envoltat de seguidors. “No tinc cap intenció de vendre't un sistema o programa. No tinc cap recepta màgica que impliqui, per exemple, la realització d'un exercici especial cada matí ni res semblant. Idealment, vindràs a un dels meus seminaris o llegiràs un únic llibre i mai més tornaràs a tractar amb mi. No és el millor model de negoci, però pel que fa al meu sus-

tent, a fora sempre hi ha persones prou insensates per escoltar-me”, declarava en una de les seves xerrades recollides al llibre. “Soc un animador filosòfic”, afegia. Fer camí per un mateix, escoltar el món en el seu conjunt, badar, astorar-se, els missatges de Watts ressonen avui en una societat que sembla haver oblidat la senzillesa: “Hem estat educats per considerar només unes poques coses com a realment importants. Per això la meditació és tan reveladora, perquè ens ajuda a valorar tot allò del que podem ser conscients”.

### Plaer i religió

Prou informat de les derives fonamentalistes dels qui intenten modular i condicionar la gent amb missatges morals, polítics o espirituals, Watts és un esperit lliure que contagia la saviesa irreverent dels vells monjos zen amb un llenguatge amarat de revolució. Una revolució integral que sacseja, en primer lloc, els imaginaris més ben intencionats. “El desastre ecològic que afrontem no és més que la mort periòdica del nostre sistema mundial. Des d'aquesta perspectiva, no hi ha res especialment tràgic. Simplement és el curs natural de les coses, com la mort individual que cadascú ha d'afrontar. Podria pensar-se que considerar la situació des d'aquest punt de vista farà la persona més freda o indiferent, però si comprem allò a què ens enfrontem i no hi lluitem, deixem de tenir por i, si no en tenim, podem controlar-ho. La preservació del planeta, la preservació de la vida, no és un deure desesperat. És un plaer”.

Plaer i goig són termes freqüents en la visió de Watts, que no veu les religions, en general, com les grans opositores d'aquest gaudi. Tot depèn de com les practiquem: “La majoria dels éssers humans –explicamens preguntem quin benefici podem obtenir de la religió i de l'espiritualitat. Si reso, medito o practico ioga, què en trauré? No podem pensar d'aquesta manera. Al contrari, hauríem d'acostar-nos a la religió i a l'espiritualitat tal com ho fem en el món de l'art. No contemplem una pintura o escultura i ens preguntem per la seva utilitat; no escoltem música perquè pensem que ens aporta un benefici particular. Apreciem l'art en totes les seves formes simplement perquè en gaudim: és bonic i divertit. I fa que en vulguem més. Si adoptem aquesta actitud en relació amb qualsevol pràctica designada com a religiosa, en gaudirem com una forma d'expressar eufòria, plaer, astorament i l'apreci per la màgia de l'ésser”.